

- Лой, 2001 – Лой А. М. Основи практичної філософії 6 підручник / А. М. Лой, А. О. Баумейстер, Т. І. Ящук [та ін.]. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. – 511 с.
- ПЕС, 1997 – Політологічний енциклопедичний словник : навч. посібник [для студентів ВНЗ]. – К. : Генеза, 1997. – 400 с.
- Роллан, 1934 – Роллан Р. Пацифізм и революция / Р. Ролан // Мой путь к революции. – «Изв. ЦИК СССР и ВЦИК». – 30 июня 1934. - С.120-121.
- Семененко, 2001 - Семененко М. І. Гуманізація політичної діяльності в концепції ненасильства : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. політ. наук : 23.00.03 / М. І. Семененко; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – К., 2001. – 16 с.

REFERENCES

- Avramenko, 2003 – Avramenko O. Pro shcho movchyt voienna doktryna Ukrainy? / O. Avramenko // Liudyna i polityka. – № 2 (26). – 2003. – S. 118-123.
- Volovyk, 2011 – Volovyk V. I. Sotsialna filozofia : [monohrafiia] / V. Volovyk, M. A. Lepskiy, T. I. Butchenko, O. V. Krasnokutskiy. – Zaporizhzhia : Prosvita, 2011. – 376 s.
- Held, 2004 – Hlobalizatsiia / antyhlobalizatsiia : per. s anhl. / Devid Held, Antoni Mak-Hriu ; Per. I. Andrushchenko . – Kyiv : K.I.S., 2004 . – 178 s.
- Hrytsenko, 2006 – Hrytsenko V., Kostenko I. Evoliutsiia zasobiv borotby ta vyhliadu voiennykh konfliktiv maibutnoho // NOMOS. – № 3. – 2006. – S. 56-63.
- Zrezartsev, 1981 – Zrezartsev B. S. Za myr – holosom milioniv. – K. : Polityvdav Ukrainy, 1981. – 103 s.
- Ysserson, 2006 – Ysserson H. Novye formy borby. – M.: Voennyiz. – 2006. – 214 s.
- Loi, 2001 – Loi A. M. Osnovy praktychnoi filozofii 6 pidruchnyk / A. M. Loi, A. O. Baumeister, T.I. Yashchuk [ta in.]. – K. : Vydavnycho-polihrafichnyi tsentr «Kyivskiy universytet», 2011. – 511 s.
- PES, 1997 – Politolohichni entsyklopedychnyi slovnyk: navch. posibnyk [dlia studentiv vuziv]. – K.: Heneza, 1997. – 400 s.
- Rollan, 1934 – Rollan R. Patsyfyzm y revoliutsiia / R. Rolan // Moi put k revoliutsiyy. – «Yzv. TsYK SSSR y VTsYK». – 30 yunia 1934. S.120-121.
- Semenenko, 2001 – Semenenko M. I. Humanizatsiia politychnoi diialnosti v kontseptsii nenasylstva : avtoref. dys... kand. polit. nauk: 23.00.03 / M. I. Semenenko; In-t derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho NAN Ukrainy. – K., 2001. – 16 s.

Надійшла до друку 30.05.2014.

УДК 101.8:[001+37]

Геннадій Москалик

ЦІЛІСНІСТЬ І ВЗАЄМНА ВИЗНАЧЕНІСТЬ СУЧАСНОЇ НАУКИ, ОСВІТИ ТА ПРАКТИКИ

Сучасна наука і практика верифікують та викристалізують набуті людиною в процесі освіти знання й компетенції. Відзначається, що саме наука і практика є тим соціальним виміром, завдяки якому викристалізуються рівень освіченості, компетентність, конкурентна спроможність особистості. Інтенсифікація інформаційно-комунікаційних процесів лише підвищує цей рівень. Тому досягнення людиною певного знаннєво-компетентнісного щабля виявляється лише сходиною до вершини більш високих знань і компетентностей та їх практичної реалізації. Виявлено, що освіта має будуватися за принципом «сходження» за умови поєднання науки і практики у їх взаємному розвитку, збагаченні й суперечностях.

Роль науки у формуванні потенціалу та стратегічних напрямів розвитку освіти є надзвичайно високою як на фундаментально-світоглядному, так і на технологічно-верифікаційному рівнях. На світоглядно-філософському рівні саме наука є продуцентом та історичним транслятором знань, що закладаються в основу освітнього розвитку суспільств і

особистостей. Наука створює впорядковані, зрозумілі, дискурсивні механізми передачі знань крізь історичний плин часу. «Формування науки – це формування механізмів глобальної централізованої соціальної пам'яті, тобто механізмів накопичення та систематизації всіх знань, що отримує людство. Можна сміливо стверджувати, що жодна наука не має підґрунтя вважати себе сформованою, поки не з'явилися відповідні огляди чи навчальні курси, тобто поки не задані традиції організації знання». Отже, наука і освіта є взаємообумовлюючими феноменами, єдність яких визначає спрямування і якість соціального досвіду і розвитку, що робить дослідження сучасних стратегем розвитку освіти обов'язково зверненим до проблематики впливу науки і суспільного функціонування на ідеологію та методологію формування орієнтирів розвитку національної системи освіти в нашій країні, яка знаходиться на трансформаційному етапі свого історично-культурного та цивілізаційного розвитку.

Ключові слова: наука, освіта, практика, соціальний досвід, компетентність, особистість, суспільство.

Современная наука и практика верифицируют и выкристаллизуют приобретенные человеком в процессе образования знания и компетенции. Отмечается, что именно наука и практика являются тем социальным измерением, благодаря которому выкристаллизовывается уровень образованности, компетентности, конкурентная способность личности. Интенсификация информационно-коммуникационных процессов только повышает этот уровень. Поэтому достижение человеком определенной знаниево-компетентностной ступени оказывается лишь ступенькой к вершине более высоких знаний и компетенций и их практической реализации. Обнаружено, что образование должно строиться по принципу «восхождение» при условии сочетания науки и практики в их взаимном развитии, обогащении и противоречиях.

Роль науки в формировании потенциала и стратегических направлений развития образования является чрезвычайно высокой как на фундаментально-мировоззренческом, так и на технологически верифицированом уровнях. На идейно-философском уровне именно наука является продуцентом и историческим транслятором знаний, которые закладываются в основу образовательного развития обществ и личностей. Наука создает упорядоченные, понятные, дискурсивные механизмы передачи знаний сквозь исторический ход времени. «Формирование науки – это формирование механизмов глобальной централизованной социальной памяти, то есть механизмов накопления и систематизации всех знаний, которые получает человечество. Можно смело утверждать, что ни одна наука не имеет основание считать себя сформировавшейся, пока не появились соответствующие обзоры или учебные курсы, т.е. пока не заданы традиции организации знания». Итак, наука и образование являются взаимообумовляющими феноменами, единство которых определяет направление и качество социального опыта и развития, что делает исследование современных стратегем развития образования обращенным к проблематике влияния науки и общественного функционирования на идеологию и методологию формирования орієнтирів розвитку національної системи образования в нашей стране, которая находится на трансформационном этапе своего историко-культурного и цивилизационного развития.

Ключевые слова: наука, образование, практика, социальный опыт, компетентность, личность, общество.

Summary: Modern science and practice verify and crystallize knowledge and competence acquired by man in the process of education. It is noted that science and practice are the social dimension through which the level of education, competence, competitive ability of the individual is crystallized. Strengthening the information and communication processes only increases this level. Therefore, the achievement of a specific level of knowledge and competence is only a stepping stone to the top of the higher knowledge and competencies and their implementation. Article finds that education should be based on the principle of «descent» while combining science and practice in their mutual development, enrichment and contradictions.

The role of science in building of capacity and strategic directions of education development is extremely high both in the fundamental ideological and technologically verification levels. The ideological and philosophical level that science is a producer and historic translator of knowledge, which laid the basis for the educational development of societies and individuals. Science creates an

orderly, understandable, discursive mechanisms of knowledge transfer through the historic passage of time. "The formation of science it is the formation mechanisms of the global centralized social memory, i.e. the mechanisms of accumulation and systematization of all knowledge, which receives humanity. We can safely say that no science has no reason to consider it the Mature, while there are no relevant reviews or training courses, while do not set the traditional organization of knowledge". So, science and education are equal phenomena, the unity of which determines the direction and the quality of social experience and development, making the study of modern strategem education development necessarily drawn to issues influence science and social functioning on the ideology and methodology of formation of guidelines for development of the national system of education in our country, which is at a transformational stage of its historical, cultural and civilizational development.

Key words: *science, education, practice, social experience, competence, personality, society.*

Освіта для соціальної практики є незамінним, системотворчим елементом, який покликаний як передавати соціокультурний досвід, так і створювати нові світоглядні, наукові, інноваційно-технологічні орієнтири суспільного розвитку, у зв'язку з чим проблематика, пов'язана із взаєморозвитком науки і освіти, є надзвичайно актуальною на будь-якому етапі сучасного цивілізаційного поступу. «Суспільство звертається до освіти не випадково, а завдяки необхідності. При цьому виявляється, що освіта в одному із своїх головних аспектів існування є не тільки соціальною необхідністю і цінністю, відмова від якої або недооцінка її унеможливує подальше збереження, відтворення й розвиток соціальності, а й те, що прогрес суспільства його зростання ведуть до підвищення соціального статусу освіти» [Грицаєнко 2009: с. 8-9]. Враховуючи це, надзвичайно важливо, досліджуючи сучасні стратегії освіторозвитку, проаналізувати місце та роль у них таких смислоформуючих та структуротворчих елементів, як наукові практики і соціальний досвід. Саме наукове знання та суспільна верифікація є своєрідними полюсами соціальної основи, на якій здійснюється освіта, що актуалізує дослідження концептуальних взаємозв'язків даних феноменів в аспекті подальшого розвитку національної системи освіти.

Розглядаючи проблему підвищення ролі та значення наукових практик та соціального досвіду в сучасних стратегемах освіторозвитку, відзначимо насамперед, що вся історія людства зорієнтована на поступове зростання знанневої складової людської діяльності та на ефективне її використання в соціальній практиці. «З усіх можливих видів прогресу, послідовного, з покоління в покоління, вдосконалення найбільш беззаперечним є прогрес чисто розумовий, поступове накопичення знань та похідних з них практичних вмінь» [Франк, 1992: с. 451]. Сьогодні ж, коли стратегією найрозвиненіших суспільств світу обрано неухильну орієнтацією на побудову інноваційно-знаннєвого суспільства, функціонування якого ґрунтуватиметься на найпередовіших досягненнях науки, важливо чітко усвідомлювати, що будь-яке відставання на національному рівні від зазначеного процесу буде мати незворотні наслідки для наших нащадків. А отже, реформуючи національну систему освіти, важливо приділяти ключову увагу онауковленню,

фундаменталізації, гуманізації навчально-виховного процесу з орієнтацією на втілення цих принципів і засад в подальшій індивідуально-соціальной практиці.

Виклад основного матеріалу. Роль науки у формуванні потенціалу та стратегічних напрямів розвитку освіти є надзвичайно високою як на фундаментально-світоглядному, так і на технологічно-верифікаційному рівнях. На світоглядно-філософському рівні саме наука є продуцентом та історичним транслятором знань, що закладаються в основу освітнього розвитку суспільств і особистостей. Наука створює впорядковані, зрозумілі, дискурсивні механізми передачі знань крізь історичний плин часу. «Формування науки – це формування механізмів глобальної централізованої соціальної пам'яті, тобто механізмів накопичення та систематизації всіх знань, що отримує людство. Можна сміливо стверджувати, що жодна наука не має підґрунтя вважати себе сформованою, поки не з'явилися відповідні огляди чи навчальні курси, тобто поки не задані традиції організації знання» [Розов , 2005: с. 271]. Отже, наука і освіта є взаємообумовлюючими феноменами, єдність яких визначає спрямування і якість соціального досвіду і розвитку, що робить дослідження сучасних стратегем освіторозвитку обов'язково зверненим до проблематики впливу науки і суспільного функціонування на ідеологію та методологію формування орієнтирів розвитку національної системи освіти в нашій країні, яка знаходиться на трансформаційному етапі свого історично-культурного та цивілізаційного розвитку.

Практика ж або соціальний досвід являє собою ніби протилежний, але такий же невід'ємний, полюс освітнього самоздійснення, як і наука. Це означає, що, якщо з одного боку наука визначає змістовно-орієнтаційні параметри освіторозвитку будь-якого сучасного суспільства, то соціальний досвід цього суспільства лежить в основі сформованої освітньої традиції, без якої неможливо уявити інноваційний рух вперед. «Модернізація науково-культурно-освітніх механізмів соціалізації особистості, адаптація їх до нових вимог цивілізаційного поступу має здійснюватись через заглиблення в історію, культурні надбання людства, у той незаперечний досвід – науковий і побутовий, з яким людство може безболісно ввійти в ХХІ століття» [Андрущенко, 2008: с. 9]. Освіта, вибудовуючи стратегії розвитку суспільства і особистості, обов'язково звертається до традиції, досвіду, того світоглядно-ціннісного та культурно-сміслового фундаменту, який сформований завдяки історичному розвитку народу, регіону, культурної чи цивілізаційної цілісності або й всього людства. Загальнолюдська цінність освіти полягає, зокрема, в тому, що вона є феноменом, що з'єднує соціальний досвід, сучасну наукову і технологічну практику та зорієнтовану в майбутнє інноваційно-наукову думку всього людства.

Значимість науки як соціальної основи, на якій здійснюється освіта, полягає ще й у тому, що єдність цих двох феноменів забезпечує необхідну

соціалізаційну основу для особистісного становлення і розвитку сучасної людини. Освіта ніби приводить людину в світ науки, яка в свою чергу озброює особистість необхідною системою знань та орієнтаційних смислів, необхідних для самореалізації в сучасній науко- і технолого-центристській цивілізації. «Освітній процес виступає в якості «первинної території», на якій відбувається зустріч індивіда і науки, а отже його підготовка до життєдіяльності в сучасному суспільстві і формування зрілої особистості» [Кохановский, 2008: с. 61]. Тому, реформуючи національну систему освіти на основі людиноцентристських принципів, необхідно пам'ятати, що невід'ємним елементом особистісно орієнтованого освітнього простору є фундаментальність і науковість його внутрішніх структур. «Умовою модернізації системи освіти, головним чинником її подальшого розвитку є поєднання освіти і науки, що забезпечується залученням до наукової діяльності обдарованої учнівської та студентської молоді, педагогічних працівників» [Драч, 2007: с. 20]. Стратегема освіторозвитку нашого суспільства, таким чином, має в обов'язковому порядку передбачати постійне підвищення наукоцентричності освіти, її фундаментальності та гуманістичності, що є невід'ємними складовими єдиного комплексу реформування освітньої системи на інноваційних, прогресивних засадах.

Наукова творчість, яка в основі своїй є людино-орієнтованою, дозволяє індивіду увійти в світ сучасної соціально-комунікативної творчості, тобто в середовище суспільної практики, яка в умовах інформаційно-технологічної цивілізації ґрунтується саме на науково-інноваційних принципах, тобто її ціннісно-сміслові ядро формується саме завдяки функціонуванню і розвитку наукової сфери. «За умов розвитку глобальних цивілізаційних процесів особливо важливою постає проблема розвитку особистісних елементів структури наукової творчості. Це пов'язано, насамперед, із самоідентифікаційними потенціями і питаннями гносеологічної свободи людини, яка обмежується сучасними закономірностями суспільного розвитку. Формулювання комунікативної теорії наукової творчості, в рамках якої людина постає активним гносеологічним елементом, а не інструментом задоволення суспільних потреб, створює гуманізаційний ефект науки як феномену духовного прогресу людства» [Зуєв, 2004: с. 13]. Таким чином, гуманізуючи освіту, необхідно повною мірою використовувати пізнавально-гуманістичний потенціал наукової творчості як однієї з ключових основ навчально-педагогічного процесу в закладах освіти різного рівня. Використання евристично-гуманістичного наповнення наукової творчості є незамінним інструментом особистісно орієнтованої освіти та активно-адаптаційної соціалізації.

Таким чином, наука, будучи одним з фундаментально-системотворчих полюсів формування та діяльності освіти, зорієнтовує

останню на виконання гуманістично-соціалізаційних функцій, тобто на підготовку людини до життя у високотехнологічному інформаційному суспільстві, до самоздійснення у надзвичайно динамічному інноваційно-інформаційному цивілізаційному просторі. Тим самим, освіта завдяки науковому потенціалу звертається до іншої своєї функції – соціально-формуючої та соціально-перетворюючої. «Система освіти забезпечує відтворення професійної і соціальної структури суспільства, здійснює соціальний контроль і виконує функцію соціального фільтру, формуючи тим самим як соціальний, так і символічний статус сучасної людини» [Шапошникова, 2005: с. 73]. Освіта, таким чином, орієнтується у своєму функціонуванні і розвитку на потреби соціальної практики, на необхідні для всіх суб'єктів суспільної свідомості і діяльності знання, вміння, компетентності та переконання. Освіта, трансформуючи через свої внутрішні структури досягнення науки, робить їх здобутком всього соціуму, стимулюючи розвиток останнього на засадах інноваційності та гуманістичності.

Саме освіта в своїх стратегічно-соціальних та життєво-особистісних орієнтаціях є середовищем поєднання високих здобутків людського інтелекту у вигляді наукових знань і теорій та практичної зорієнтованості людини і соціуму на реалізацію в соціальному досвіді тих знань і цінностей, які обґрунтовуються в культуротворчих потенціях людства, зокрема і в науці. Освіта, таким чином, приводить людину в світ культуротворчості, наукотворчості, соціотворчості. «Вищі навчальні заклади, виконуючи соціальне замовлення суспільства та йдучи шляхом задоволення соціально-психологічних потреб людини в її прагненні до творчої діяльності на наукових засадах, мають сформувані у молодих фахівців інтерес до творчих наукових досліджень, навчити володіння ефективними методами цієї роботи» [Кузьмінський, 2005: с. 388]. Це зумовить, в свою чергу насичення соціальної практики інноваційно орієнтованими професійно-творчими діями різних суб'єктів соціального функціонування, що на національному, регіональному і глобальному рівні відзначатиметься значним зростанням соціально-практичної віддачі від затрат на стратегічні освітньо-системні та освітньо-реформаторські цілі і завдання.

В аспекті соціально-практичної реалізації освіти важливо підкреслити її системно-формуючу роль у розвитку будь-якого суспільства. Освіта насамперед постає як соціальна творчість, при чому характер цієї творчості є фундаментальним для суспільства, адже саме освітній процес формує ключові ціннісно-сміслові орієнтири і топи життєдіяльності та історичного шляху тієї чи іншої соціальної спільноти. «Освіта є складним соціокультурним феноменом, що постає як еволюційний процес, як специфічний соціальний вплив, а також як соціальний інститут. Зокрема, освіта розглядається не лише як специфічний різновид соціальної дії, але значною мірою як модель

соціальної дії та комунікації, як такої – освіта постає як соціальна творчість, в тому числі і в розумінні творення нових знань (залученість науки у вищу освіту), і в розумінні інституційної творчості (реформування існуючих інститутів і започаткування нових)» [Прокопенко, 2007: с. 13]. Культуротворчий, соціально-практичний потенціал освіти, таким чином, проявляється в усіх сферах і сегментах функціонування інформаційного суспільства, що робить освітню систему інклюзивним елементом сучасного цивілізаційного та соціокультурного простору. Наука і соціальна практика найгармонійніше поєднуються саме в культуротворчому силовому полі освіти.

Через освіту наука перетворюється із теоретичного феномену на дієву силу, на основі якої вибудовуються соціальні форми, процеси, відносини і інститути, що засвідчує фундаментальну роль освіти у єднанні соціальної діяльності із суспільною наукоцентричною свідомістю. Наука створює ідеальні верифіковані принципи цивілізаційної дії, освіта навчає широкі маси населення дотримуватися цих принципів, що є їх спільною соціально-формуючою та культуротворчою місією перед всім людством і кожним окремим національним суспільством. «Наука, генеруючи нові ідеї, технічні й технологічні розробки, та освіта, готуючи освічених спеціалістів, виступають рушійною силою держави, забезпечують її незалежність і національну безпеку, створюють необхідні передумови для економічного зростання економіки. Але ці можливості набувають практичної значущості лише у процесі виробництва, тільки в тісному контакті з підприємствами реального сектору економіки вони перетворюються на результат» [Землянкін, 2009: с. 87]. Це дозволяє визначати освіту стратегічним ресурсом будь-якої соціальної системи, адже саме завдяки інтегративно-інклюзивному потенціалу освіти наукові ідеї та принципи знаходять практичну реалізацію на виробництві, в економіці і управлінні, у соціотворчості кожного активного суспільного суб'єкта. «Становлення інтегрованої системи «наука – освіта – виробництво» обумовлено розвитком усіх компонентів цього формування. Таку систему можна охарактеризувати, з одного боку, як складову частину економіки, частину загальних економічних відносин, а з іншого – як системоутворюючу основу всього соціально-економічного розвитку, структуроутворюючий компонент національної інноваційної системи. Системний характер зв'язку науки, освіти і виробництва пояснюється тим, що незважаючи на суперечність і різноспрямованість цілей функціонування кожного з учасників, вони можуть бути реалізовані лише через їх взаємодію і співробітництво» [Землянкін, 2009: с. 88]. Необхідно, таким чином, говорити про єдність, нерозривну цивілізаційну та соціокультурну цілісність таких феноменів, як наука, освіта і соціальна практика, що вможливує побудову концептуально-теоретичної матриці нашого дослідження. Саме така єдність буде вихідним світоглядно-

філософським та контекстуально-дискурсивним ландшафтом нашого дослідження ролі та значення наукових практик та соціального досвіду в сучасних стратегіях освіторозвитку.

Така цілісність науки, освіти та соціальної практики утворює також необхідний простір, середовище для стимулювання інноваційно-інтелектуального розвитку суспільства і особистості. Постійний рух в знаннєвій сфері, а також в сфері перетворення знань на технологічний продукт визначає сьогодні всю динаміку суспільного розвитку в рамках інформаційної цивілізації, адже без інноваційної та компетентної трансформації інформація ніколи не перетвориться на знання чи технологію. «У такому контексті особливого філософського смислу набуває освітня і наукова інновація як здобуття знання, якого не було раніше, в рамках парадигми, що домінує, чи пошукової парадигми. Стратегія інноваційного розвитку на основі знань вимагає наявності розгорнутих інноваційних систем освіти, які охоплюють усе ширші верстви населення. Потрібно, щоб ці системи створювали сприятливі умови для навчання людей, акцентували особливу увагу на творчому началі та гнучкості з метою розвитку їх здатності постійно адаптуватися до вимог економіки, що ґрунтується на знаннях» [Кремень, 2011: с. 5]. Людина, яка на наукоцентричній основі отримує освіту впродовж всього життя, з великою мірою ймовірності досягатиме життєвого, соціально-статусного та морально-духовного успіху в рамках сучасної цивілізаційної картини світу, яка ґрунтується на активному і творчому використанні знаннево-компетентнісних характеристик всіх суб'єктів соціокультурного розвитку.

Висновки. Цілісність та взаємовизначеність науки, освіти і соціальної практики є сьогодні необхідною умовою формування творчого суб'єкта цивілізаційного та культурного поступу людства і кожної окремої країни. Освіторозвиток в своїх стратегічних орієнтирах має спрямовуватися саме на вироблення системних підходів та на створення сприятливих умов для всебічного розвитку компетентної та культуротворчої особистості. «Йдеться не лише про те, щоб формувати носія знань, а й про те, щоб формувати творчу особистість, здатну використовувати набуті знання для конкурентоспроможної діяльності в будь-якій сфері суспільного життя, тобто для інноваційного розвитку суспільства. І саме ця обставина, врешті-решт, визначатиметься характером, спрямованістю наукової й освітнянської діяльності в будь-якій країні. Наука має передувати практиці. Вона має бути фундаментальною, розгалуженою, практично спрямованою й конкурентоспроможною» [Андрущенко, 2011: с. 199]. Набуває ж вона таких ознак лише за умов паралельного функціонування інноваційно-гуманістичної системи освіти, яка ефективно транслюватиме всі здобутки науки у діяльність активних суб'єктів соціокультурного та цивілізаційного розвитку. Таким чином, наука і практика (соціальний досвід) є двома взаємообумовленими

полюсами соціальної основи, на якій здійснюється і реалізується шлях ефективного освіторозвитку.

ЛІТЕРАТУРА

- Андрущенко, 2008 – Андрущенко В. П. Філософія освіти «в межжжі завтрашнього дня» / Віктор Андрущенко // Філософія освіти. – 2008. – № 1 – 2 (7). – С. 7-14.
- Андрущенко, 2011 – Андрущенко В. П. Світанок Європи: Проблема формування нового учителя для об'єднаної Європи XXI століття / Віктор Андрущенко. – К.: Знання України, 2011. – 1099 с.
- Грицаєнко 2009 – Грицаєнко П. М. Гуманітарна освіта: сутність та особливості прояву (соціально-філософський аналіз): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук: спец. 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії» / Петро Грицаєнко. – К., 2009. – 17 с.
- Драч, 2007 – Драч І. І. Організація наукової діяльності студентів у вищих навчальних закладах / І.І. Драч // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник. – К.: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2007. – Випуск 47. – С. 20-23.
- Землянкін, 2009 – Землянкін А. І. Концептуальний підхід до інтеграції науки, вищої освіти і виробництва / А.І. Землянкін, І.Ю. Підоричева // Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку: Збірник наукових праць. – Донецьк: Інститут економіки промисловості НАН України, 2009. – С. 87–101.
- Зуєв, 2004 – А. В. Екзистенціальний потенціал постнекласичної науки (соціально-філософський аналіз): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук: спец. 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії» / Андрій Зуєв. – К., 2004. – 19 с.
- Кохановский, 2008 – Кохановский В. П. Основы философии науки: [учеб. пособ. для аспирантов] / В.П. Кохановский, Т.Г. Лешкевич, Т.П. Матяш, Т.Б. Фатхи. – Ростов-н/Д.: Феникс, 2008. – 603 с.
- Кремень, 2011 – Кремень В. Освіта і наука: інноваційний аспект / Василь Кремень // Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка. – 2011. – № 1. – С. 4-7.
- Кузьмінський, 2005 – Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: [навч. посіб.] / А.І. Кузьмінський. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
- Прокопенко, 2007 – Прокопенко А. Л. Освіта як чинник соціальних змін (методологічний аспект): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук: спец. 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії» / Андрій Прокопенко. – К., 2007. – 16 с.
- Розов, 2005 – Розов М. А. Філософія науки і техніки (отривки) / Михаил Розов // Філософія науки: Общие проблемы познания. Методология естественных и гуманитарных наук: хрестоматия. – М.: Прогресс-Традиция: МПСИ: Флинта, 2005. – С. 268–274.
- Франк, 1992 – Франк С. Л. Свет во тьме. Опыт христианской этики и социальной философии // Франк С. Л. Духовные основы общества / Семен Франк. – М.: Республика, 1992. – С. 405-470.
- Шапошникова, 2005 – Шапошникова І. В. Характеристика освіти як соціального інституту / Ірина Шапошникова // Грані. Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах. – 2012. – № 9(89), вересень. – С. 73-77.

REFERENCES

- Andrushchenko, 2008 - Andrushchenko V. P. Filosofia osvity «v zamezhzhi zavtrashnoho dnia» / Viktor Andrushchenko // Filosofia osvity. – 2008. – № 1 – 2 (7). – S. 7-14.
- Andrushchenko, 2011 – Andrushchenko V. P. Svitanok Yevropy: Problema formuvannya novoho uchytelia dlia obiednanoi Yevropy KhKhI stolittia / Viktor Andrushchenko. – K.: Znannya Ukrainy, 2011. – 1099 s.
- Hrytsaienko 2009 – Hrytsaienko P. M. Humanitarna osvita: sutnist ta osoblyvosti proiavu (sotsialno-filosofskiy analiz): avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filoz. nauk: spets. 09.00.03 «Sotsialna filozofia ta filozofia istorii» / Petro Hrytsaienko. – K., 2009. – 17 s.

- Drach, 2007 – Drach I. I. Orhanizatsiia naukovoї diialnosti studentiv u vyshchyykh navchalnykh zakladakh / I.I. Drach // Problemy osvity: Naukovo-metodychnyi zbirnyk. – K.: Instytut innovatsiinykh tekhnolohii i zmistu osvity, 2007. – Vypusk 47. – S. 20-23.
- Zemliankin, 2009 – Zemliankin A. I. Kontseptualnyi pidkhid do inteɦratsii nauky, vyshchoї osvity i vyrobnytstva / A. I. Zemliankin, I. Iu. Pidorycheva // Stratehiia i mekhanizmy rehuliuвання promyslovoho rozvytku: Zbirnyk naukovykh prats. – Donetsk: Instytut ekonomiky promyslovosti NAN Ukrainy, 2009. – S. 87–101.
- Zuiev, 2004 – A. V. Ekzystentsialnyi potentsial postneklasychnoi nauky (sotsialno-filosofskyi analiz): avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filos. nauk: spets. 09.00.03 «Sotsialna filosofiiia ta filosofiiia istorii» / Andrii Zuiev. – K., 2004. – 19 s.
- Kokhanovskyi, 2008 – Kokhanovskyi V. P. Osnovy fylosofyy nauky: [ucheb. posob. dlia aspyranto] / V.P. Kokhanovskyi, T.H. Leshkevych, T.P. Matiash, T.B. Fatkhy. – Rostov-n/D.: Fenyks, 2008. – 603 s.
- Kremen, 2011 – Kremen V. Osvita i nauka: innovatsiinyi aspekt / Vasyl Kremen // Naukovyi visnyk Instytutu profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy. Profesiina pedahohika. – 2011. – № 1. – S. 4-7.
- Kuzminskyi, 2005 – Kuzminskyi A. I. Pedahohika vyshchoї shkoly: [navch. posib.] / A. I. Kuzminskyi. – K.: Znannia. 2005. – 486 s.
- Prokopenko, 2007 – Prokopenko A. L. Osvita yak chynnyk sotsialnykh zmin (metodolohichnyi aspekt): avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filos. nauk: spets. 09.00.03 «Sotsialna filosofiiia ta filosofiiia istorii» / Andrii Prokopenko. – K., 2007. – 16 s.
- Rozov, 2005 – Rozov M. A. Fylosofiia nauky y tekhnky (otryvky) / Mykhayl Rozov // Fylosofiia nauky: Obshchye problemy poznanyia. Metodolohyia estestvennykh y humanytarnykh nauk: khrestomatyia. – M.: Prohress-Tradytsyia: MPSY: Flynta, 2005. – S. 268–274.
- Frank, 1992 – Frank S. L. Svet vo tme. Opyt khrystyanskoї etyky y sotsyalnoi fylosofyy // Frank S. L. Dukhovnye osnovy obshchestva / Semen Frank. – M.: Respublyka, 1992. – S. 405-470.
- Shaposhnykova, 2005 – Shaposhnykova I. V. Kharakterystyka osvity yak sotsialnoho instytutu / Iryna Shaposhnykova // Hrani. Naukovo-teoretychnyi i hromadsko-politychnyi almanakh. – 2012. – № 9(89), veresen. – S. 73-77.

Надійшла до друку 18.08.2014.

УДК 140.8

Наталія Поліщук

РОЗУМНЕ ЖИТТЯ У ВСЕСВІТІ: ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ ТА ДУХОВНИЙ АСПЕКТИ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНО- ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ

В статті предметом дослідження є перспективи подальшого пізнання світу та науково-технічного і технологічного розвитку цивілізації в епоху сучасного інформаційно-високотехнологічного прогресу. Обґрунтовується, що тільки в єдності розуму і духовності людства можливе космічно-інопланетне майбутнє нашої цивілізації. Вияснено, що стратегічна мета філософії освіти – це формування космічно-інопланетного типу особистості як образу людини майбутнього. Пропонується концепція довершеної високодуховно-моральної особистості як образу людини космічно-інопланетного майбутнього, який система освіти та філософія освіти повинні виховувати уже сьогодні.

Ключові слова: наука, освіта, техніка, технології, розум, духовність, моральність, інформаційно-високотехнологічний прогрес, космічно-інопланетна цивілізація, образ людини майбутнього.

В статтє предметом иссследования являются перспективы дальнейшего познания мира и научно-технического развития цивилизации в эпоху современного информационно-